

סוכה פרק ראשון סוכה

עין משפט נר מצוה

י.

א א מ"י פ"ג מ"י מהלכו
 תומלת מ"י הלכה ח'
ב ב ג מ"י פ"ה מהל'
 סוכה הלכה כב סג
 עשין מג טו"ע א"ח סי'
 ספ"ח ח'
ג ד ה מ"י שם הלכה ז'
 סגג ע"ש טו"ע א"ח סי'
 ס"י תרע"ט ספ"ק יט וס"מ
 מ"כ ספ"ק ד'
ד ו ז מ"י פ"ו מהלכות
 סוכה הלכה טו סג
 שם טו"ע א"ח סימן
 מ"ל ספ"ק ג'

אמר רב הונא טפח. אע"ג דלקמן פרק הישן (דף כג): אמרין
 מצוטו רמי הכה לא שייך:

שלא מצינו מקום פחות מ'ד'. היינו לענין רשות היחיד וקרמלית
 כדפירש בקונטרס ולענין גובה נמי אשכחן צריש חלון
 (ש"כ"ד ע"ד ע"ו). ליחשב כפסח:

פירם ע"ה בריין מפני החמיה.
 כמזב בתשובת הגאונים
 הא דקמני פירס עליה סדין מפני
 החמה או תחמיה מפני הנשר פסולה
 היכא דחמתה מרובה מלמלה בלא
 סדין אבל לא יש גלמה מרובה
 מחמתה כשרה ואין הסדין פוסלה
 והיינו כמו שפירשתי לעיל דאין
 מלטרפ סכך פסול צנדי סכך כשר
 כיון דבלא פסול גלמה מרובה
 וכענין זה מפ"ט מפני החמה
 שמיצטת את הסכך ומתוך כך היה
 נעשה חמתה מרובה וכן תחמיה
 מפני הנשר ואם היו עלין נושרין היה
 חמתו מרובה והסדין מונע מליפול
 וכיון שסדין גורם שעל ידו גלמו
 מרובה מחמתו פסול אבל לפירוש
 הקונטרס קשה דלמה יפסל מפני
 שנגיף על האדם מפני החמה ומן
 הקיסמין מאי שגא מלנאותה ועוד
 מלינו לקמן פרק הישן (דף כז):
 יוחנן צנדי אליעי כשהגיע חמה
 למרגלותיו עמד ופירס עליו סדין:
 עד

(ה) היכי דמי כגון שהתחמנה ובעליונה חממה
 מרובה מלמלה וקיימי תרוייהו צמוד כ' עליונה כשרה ופסולתה
 פסולה היכי דמי כגון דתרוייהו לטן מרובה מחמתן וקיימא עליונה
 צמוד כ' פשיטא תחמנה כשרה ועליונה פסולה איצטריכא ליה מ"ד

היכי דמי כגון שהתחמנה צלחה מרובה
 מחמתה ועליונה חממה מרובה מצלתה
 וקיימי תרוייהו בתוך עשרים ופעמים
 שהעליונה כשרה ותחתונה פסולה ה"ד כגון
 דתרוייהו צלתן מרובה מחמתן וקיימא
 עליונה בתוך עשרים פשיטא תחתונה כשרה
 ועליונה פסולה איצטריכא ליה מ"ד ניגור
 דילמא מצטרף סכך פסול בהדי סכך כשר
 קמ"ל כמה היא בין סוכה לסוכה ותהא
 תחתונה פסולה אמר רב הונא טפח שכן
 מצינו באהלי טומאה טפח (ד'תניא) *טפח
 על טפח ברוב טפח מביא את הטומאה
 וחוצין בפני הטומאה אבל פחות מרוב
 טפח לא מביא ולא חוצין ורב חסדא ורבה
 בר רב הונא אמרי ארבעה שלא מצינו מקום
 [חשוב] פחות מארבעה ושמואל אמר
 עשרה מאי טעמא דשמואל כהכשרה כך
 פסולה מה הכשרה בעשרה אף פסולה
 בעשרה תנן רבי יהודה אומר אם אין דירורין
 בעליונה התחתונה כשרה מאי אין דירורין
 אילימא דירורין ממש אטו דירורין קא גרמי
 אלא לאו מאי אין דירורין כל שאינה ראויה
 לדירה והיכי דמי דלא גבוה עשרה מכלל דתנא קמא סבר אע"פ שאינה
 ראויה לדירה פסולה כי אתא רב דימי אמר אמרי במערבא יאם אין התחתונה
 יכולה לקבל כרים וכסתות של עליונה התחתונה כשרה מכלל דתנא קמא
 סבר אע"פ שאינה ראויה לקבל פסולה איכא בינייהו דיכולה לקבל על
 ידי הדחק: **מתני'** פירס עליה סדין מפני החמה או תחתיה מפני הנשר
 או שפירס ע"ג הקינוף פסולה אבל פורס הוא על גבי נקליטי המטה:
גמ' אמר רב חסדא הלא שנו אלא מפני הנשר אבל לנאותה כשרה פשיטא
 מפני הנשר תנן מ"ד הוא הדין דאפילו לנאותה והאי דקתני מפני הנשר
 אורחא דמילתא קתני קמ"ל לימא מסייע ליה ^(א) סיככה כהלכתה ועיטרה
 בקרמין ובסדינין המצורין ותלה בה אגוזין שקדים אפרסקין ורמונים ^(ב) פרכילי
 ענבים ועטרות של שבולין יינות שמנים וסלתות אסור להסתפק מהן
 עד

(א) הלכות פ"ג מ"י מ"י
 (ב) ג' ו'ל' דקמ"ן
 (ג) ג' ו'ל' ג' שם כ"ב. מה.
 (ד) ו'פ' אשכולות של ענבים
 שהן כרומין עם זמורה.
 (ה) ע"כ שייך לך
 (ו) ו'פ'ש"ש ר"ש א"ח

הגהות הב"ח
 (א) ש"י ד"ה היכי דמי
 וד"ה שפיהו וד"ה מחמתה
 כשרה הדיא:

מוסף רש"י
 טפח על טפח ברוב
 טפח. אבל קטן טפח רוב
 טפח אורך וטפח רוחב
 ורוח מליו טפח, מביא
 את הטומאה. אם היה
 מן המט צנדי זה וכל
 צנדי זה היה טפח לוי
 מחמת אהל המט (דף כז).
 וחוצין בפני הטומאה.
 אם תומלת תחתיו וכל
 על גביו הכלי טמור, והכי
 נקט על רוח טפח לוי היה
 חלל רומן פחות מטפח
 הוא טומאה לזאת וכגונו
 למעלה עד לנקיע טפח
 כדאמרין בעשרי הכרוב
 (חולין ק"ה) ולענין אטמי
 טומאה נמי לא מיימי
 ללא אהל הוא (דף
 ט"ו). סיככה כהלכתה.
 לסיכה (שבת פ"ח).
 ורעירה. יפה ביצה
 ג'. בקרמין. פירש
 ניריות של צנעים שקורין
 אונקייין (שבת כ"ב).
 ובסדינין המצורין.
 לגנץ של פשתן (ביצה
 ג'). אפרסקין. פירשקין
 בלע"ז (שבת פ"ח).

לעני רש"י
 אובריין (אובריין).
 בריים מקושטים
 בדוגמאות צבעניות.
 גלגליקיש
 (גולגולישקיש). קישוטים
 וקדומים בולטים.

רבינו הגנאל (המשך)
 ידי הדחק, ד"י טפחים
 דירה ע"י הדחק היא.
 וכן א"ר דאמרי במערבא
 כל שאין (העליונה)
 (התחתונה) יכולה לקבל
 בריים וכסתות של עליונה.
 כלי שנויא הכא והכא
 חזא, התם לדירה והכא
 לקבל, על ידי הדחק.
פירס פרס עליה סדין
 מפני החמה או תחתיה
 מפני הנשר. דלא יהון
 טריפין דסוכה תתין על
 המטעמים בעירגא דאכול.
 א פורס סדין על גבי
 הקינופות, שהן ד' קינופות
 ב' קצות המטה פסולה.
 אבל פורס הוא על
 נקליטי המטה, שהן שנים
 באמצע המטה, כדאסינן
 בירושלמי רב ביבי בשם
 ר' יוחנן שכן הוא עושה
 חלל באצילי ידו. כלומר
 אם הוא מכוסה בסדין
 ומעמיד שתי זרועותיו,
 ושתי ידיו עומדות על
 גופו והסדין עליהן, נמצא
 זרועותיו בולטין וגולין
 מצדדין כנקליטי המטה
 והסדין עליהם. לפיכך על
 גבי נקליטי כשרה כי
 כדורעותיו הן חשוכין.
 פירש גאון קינופות ד'
 עמודין עומדין במטה,
 ועליון מלמעלה ד'
 עמודים ברוחב ופורסין
 עליהן סדינין, ונקראין
 בשביל טראפה. נקליטיין,
 שני עמודין עומדין,
 עשויין כפתח העשוי
 בפתח המטה שהיא
 מסגרתה, מפני צדדין.
 אמר רב חסדא זה ששנינו
 פסולה ודוקא מפני הנשר
 אבל לנאותה כשרה.
 ואיתן לפרשי מהא דתניא,
 סיככה כהלכתה ועיטרה
 בקרמין ובסדינין המצורין
 ותלה בה גאונים אפרסקין
 כו', אסור להסתפק מהן
 הכל

תחת סוכה: וקיימא עליונה צמוד
 כ'. לגגה של תחמנה דהוא קרקעיתה
 דעליונה: פשיטא. דכי חד מנייהו
 חמתה מרובה לאו סוכה תחת סוכה
 היא ומאי אשמעינן רבי ירמיה:
 תחמנה כשרה ועליונה פסולה
 איצטריכא ליה. כדקיימא עליונה
 צמוד כ': מ"ד ניגור. למיפסל
 תחמנה משום זמנין דקיימא עליונה
 למעלה דלא מסיק אדעמיה למיחש
 לתחמנה משום לירוף פסול עם כשר
 ומדחוי לעליון חמתה מרובה סכך
 כמאן דליתיה הוא ולא פסול לתחמנה
 קמ"ל דלא גרמין הוא לטו הא:
 וכמה היא. הפסק בין סכך לסכך
 ותפסול תחמנה משום סוכה תחת
 סוכה דלא נימא חד סוכה הוא: טפח.
 אבל צניר מטפח חד סככה הוא:
טפח על טפח צרום טפח
 מציא אם הטומאה וחוצין בפני הטומאה.
 הלכה למשה מסיני הוא אבל פחות מטפח לא מציא ולא חוצין לא מציא את הטומאה [אם] טומאה
 תחת ראשו אחד וכלים תחת ראשו שני והוא קורה ארוכה ורחבה טפח וראויה להציא טומאה לא מיימי משום דליכא רוח הפסק טפח
 ממנו ולקרקע ולא חוצין אם יש כלי על גבה כנגד הטומאה אפילו עד לנקיע טפח דטומאה ראויה שאין לה אהל טפח בזקעת ועולה:
שלא מלינו מקום חשוב. להיות רשות לעצמו לא כרמלית ולא רה"י פחות מארבעה כדאמר ביציאות השבת (דף ז'). והכא נמי לאו רשות
 לעצמו היא לאקרויה סוכה תחת סוכה: כהכשרה כך פסולה. משום שתי סוכות פסלה קרא וכי לית זה בעליונה הכשר סוכה לאו סוכה
 היא ולא פסלה: אי נימא דירורין ממש. שאין זה אלא: אטו דירורין גרמי. מכל מקום סוכה תחת סוכה היא: אלא לאו שאינה ראויה
 לדירה והיכי דמי דלא גבוה י' מכלל דת"ק כו'. וקשיא לשמואל מדרבנן: כי אסא רב דימי אמר אמרי במערבא. האי אין ראויה לדירה
 דקאמר ר' יהודה לאו צשאין גבוה קאמר דא"כ לת"ק נמי כשרה אלא כשאין צריאה וחוקה לקבל כסתות וכרים של עליונה ולישן תחמנה
 כשרה מהאי טעמא דשמואל דכהכשרה כך פסולה וכיון דעליונה לא חזיא למידד זה שהרי אין תחמנה מקבלתה לא פסלה: ופרכינן מכלל
דת"ק סבר כו'. סוף סוף שמע מינה דרבנן לית להו דשמואל והוא הדין לנאותה גבוהה כו': ומשי אינא צניייהו כו'. דרבנן סברי
 כיון דיכולה לקבל צדוקת שם סוכה על העליונה ומיפסלה התחתונה ורבי יהודה סבר כיון דליכא תשמישא להדיא לאו שם סוכה עלה
 דעליונה: **מתני'** הנשר. שלא יהו עלין וקיסמין נושרין על שולחנו וסדין דבר המקבל טומאה הוא ופסול לסכך כדלקמן (דף י"א).
או שפירס על גבי קינוף. כלומר או אפילו לא פירס מפני הנשר רגלי המטה
 וגבוהין ומניח כלונסות מזה לזה על גביהן ופורס עליהן סדין ומרחיקן מן הסכך דהשתא לא משום מסכך צדכר המקבל טומאה מיפסלה
 דהא לאו לסוכי שטחם התם: פסולה. משום דאינו יושב צסוכה דלהל מפיסק צניייהו: אבל פורס הוא על גבי נקליטי המטה. שאין
 אלא שנים והן יוצאין צצמנע מטה אחד למראשומיה ואחד לרגליה ונותנין כלונסא מזה לזה ופורסין עליו סדין והוא משפע לכאן ולכאן
 ומשום דאין לה גג טפח רחב למעלה לא מיקרי אהל: **גמ'** ל"ש אלא מפני הנשר. דשניה סכך להגיץ הלכך מפסיל משום מקבל טומאה:
אבל לנאותה. אין שם סכך עליה וכשירה. וי"מ טעמא דפסולה משום שני סככים ואי אפשר דא"כ לרב חסדא לא מפסיל אלא אם כן
 מופלג ד' דהא איהו אמר לעיל ארבעה וכיון דמיפליג ד' תו לא מני למימר אבל לנאותה כשרה דהא איהו פסיל לקמן [ע"כ] צניי סוכה
 המופלגין ד' מן הסכך משום שני סככין: **בקרמין המצורין.** מעשה אורג כגון צנדי צבעונין שקורין אונקייין: **ובסדינים**
המצורין. שזרמין צולטת כגון מעשה רוקס או מעשה אורג שקורין גלגליקיש: **יינות שמנים.** נותנין צכסות של זכוכית לני:

תחת סוכה: וקיימא עליונה צמוד
 כ'. לגגה של תחמנה דהוא קרקעיתה
 דעליונה: פשיטא. דכי חד מנייהו
 חמתה מרובה לאו סוכה תחת סוכה
 היא ומאי אשמעינן רבי ירמיה:
 תחמנה כשרה ועליונה פסולה
 איצטריכא ליה. כדקיימא עליונה
 צמוד כ': מ"ד ניגור. למיפסל
 תחמנה משום זמנין דקיימא עליונה
 למעלה דלא מסיק אדעמיה למיחש
 לתחמנה משום לירוף פסול עם כשר
 ומדחוי לעליון חמתה מרובה סכך
 כמאן דליתיה הוא ולא פסול לתחמנה
 קמ"ל דלא גרמין הוא לטו הא:
 וכמה היא. הפסק בין סכך לסכך
 ותפסול תחמנה משום סוכה תחת
 סוכה דלא נימא חד סוכה הוא: טפח.
 אבל צניר מטפח חד סככה הוא:
טפח על טפח צרום טפח
 מציא אם הטומאה וחוצין בפני הטומאה.
 הלכה למשה מסיני הוא אבל פחות מטפח לא מציא ולא חוצין לא מציא את הטומאה [אם] טומאה
 תחת ראשו אחד וכלים תחת ראשו שני והוא קורה ארוכה ורחבה טפח וראויה להציא טומאה לא מיימי משום דליכא רוח הפסק טפח
 ממנו ולקרקע ולא חוצין אם יש כלי על גבה כנגד הטומאה אפילו עד לנקיע טפח דטומאה ראויה שאין לה אהל טפח בזקעת ועולה:
שלא מלינו מקום חשוב. להיות רשות לעצמו לא כרמלית ולא רה"י פחות מארבעה כדאמר ביציאות השבת (דף ז'). והכא נמי לאו רשות
 לעצמו היא לאקרויה סוכה תחת סוכה: כהכשרה כך פסולה. משום שתי סוכות פסלה קרא וכי לית זה בעליונה הכשר סוכה לאו סוכה
 היא ולא פסלה: אי נימא דירורין ממש. שאין זה אלא: אטו דירורין גרמי. מכל מקום סוכה תחת סוכה היא: אלא לאו שאינה ראויה
 לדירה והיכי דמי דלא גבוה י' מכלל דת"ק כו'. וקשיא לשמואל מדרבנן: כי אסא רב דימי אמר אמרי במערבא. האי אין ראויה לדירה
 דקאמר ר' יהודה לאו צשאין גבוה קאמר דא"כ לת"ק נמי כשרה אלא כשאין צריאה וחוקה לקבל כסתות וכרים של עליונה ולישן תחמנה
 כשרה מהאי טעמא דשמואל דכהכשרה כך פסולה וכיון דעליונה לא חזיא למידד זה שהרי אין תחמנה מקבלתה לא פסלה: ופרכינן מכלל
דת"ק סבר כו'. סוף סוף שמע מינה דרבנן לית להו דשמואל והוא הדין לנאותה גבוהה כו': ומשי אינא צניייהו כו'. דרבנן סברי
 כיון דיכולה לקבל צדוקת שם סוכה על העליונה ומיפסלה התחתונה ורבי יהודה סבר כיון דליכא תשמישא להדיא לאו שם סוכה עלה
 דעליונה: **מתני'** הנשר. שלא יהו עלין וקיסמין נושרין על שולחנו וסדין דבר המקבל טומאה הוא ופסול לסכך כדלקמן (דף י"א).
או שפירס על גבי קינוף. כלומר או אפילו לא פירס מפני הנשר רגלי המטה
 וגבוהין ומניח כלונסות מזה לזה על גביהן ופורס עליהן סדין ומרחיקן מן הסכך דהשתא לא משום מסכך צדכר המקבל טומאה מיפסלה
 דהא לאו לסוכי שטחם התם: פסולה. משום דאינו יושב צסוכה דלהל מפיסק צניייהו: אבל פורס הוא על גבי נקליטי המטה. שאין
 אלא שנים והן יוצאין צצמנע מטה אחד למראשומיה ואחד לרגליה ונותנין כלונסא מזה לזה ופורסין עליו סדין והוא משפע לכאן ולכאן
 ומשום דאין לה גג טפח רחב למעלה לא מיקרי אהל: **גמ'** ל"ש אלא מפני הנשר. דשניה סכך להגיץ הלכך מפסיל משום מקבל טומאה:
אבל לנאותה. אין שם סכך עליה וכשירה. וי"מ טעמא דפסולה משום שני סככים ואי אפשר דא"כ לרב חסדא לא מפסיל אלא אם כן
 מופלג ד' דהא איהו אמר לעיל ארבעה וכיון דמיפליג ד' תו לא מני למימר אבל לנאותה כשרה דהא איהו פסיל לקמן [ע"כ] צניי סוכה
 המופלגין ד' מן הסכך משום שני סככין: **בקרמין המצורין.** מעשה אורג כגון צנדי צבעונין שקורין אונקייין: **ובסדינים**
המצורין. שזרמין צולטת כגון מעשה רוקס או מעשה אורג שקורין גלגליקיש: **יינות שמנים.** נותנין צכסות של זכוכית לני: